

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Kemal Yavash!»

του Νέαρχου Ιωάννου από το Θέατρο Ανεμώννα

Σκηνοθεσία: Βαρνάβας Κυριαζής. **Σκηνικά:** Αντρέας Τηλεμάχου - Νέαρχος Κληρίδης.

Κοστούμια: Λίζα Μιχαηλίδου. **Μουσική επιμέλεια:** Μάμας Χατζηπαντώνης, Γιάννα Λευκάκη,

Ξένιος Ξενοφώντος. Παίζουν: Αντρέας Τηλεμάχου, Μαρίνος Ξενοφώντος, Ξένιος Ξενοφώντος, Γιάννα Λευκάκη, Νίκη Σιάτη.

ΠΙΝ από τρία-τέσσερα χρόνια, όταν το «Senza Storia» του Νέαρχου Ιωάννου δεν κατέβαινε με τίποτα από τη σκηνή του Θεάτρου Ένα, έτυχε να δει την παράσταση ένας συνάδελφός μου. Είχε ενθουσιαστεί. Ήταν η πρώτη του φορά, όπως ομολόγησε, δεν είχε ξαναπάει θέατρο, αλλά αν γνώριζε, μου είπε, πως το θέατρο είναι τόσο ωραίο πράγμα, θα πήγαινε συχνά. Τότε τον απογοήτευσα λέγοντας ότι το θέατρο δεν είναι πάντα έτσι. Αλλά όπως φάνηκε σήμερα, ο συνάδελφός μου έχει την ευκαιρία να γίνει θεατρόφιλος, μια και ο Νέαρχος Ιωάννου είναι ο πιο «ανεβαζόμενος» από τους Κύπριους θεατρικούς συγγραφείς. Τον έχουν ήδη προτιμήσει το Ένα («Senza Storia», «Bir Gun Gelecek»), η ΕΘΑΛ («Με στριπτίζ και καφέ»), ο Διόνυσος («Big Husband») και τώρα η Ανεμώννα («Kemal Yavash»). Δε χωράει αμφιβολία ότι και το καινούργιο του έργο θα έχει επίσης μεγάλη εμπορική επιτυχία, και αν αυτό είναι το ζητούμενο για τη μόλις πέρσι ιδρυθείσα και το μακροχρόνιο όνειρο των ιδρυτών της αποτελούσα Ανεμώννα, τότε καλά έκανε και το παρήγγειλε. Φαίνεται πως ο Νέαρχος Ιωάννου έχει βρει κάποιο «συντόμι» προς της καρδιάς μιας μεγάλης μερίδας Κυπρίων θεατών. Είναι ενδιαφέρον να εξετάσει κανείς τη φύση της επιτυχίας του.

Η συνταγή, που χρησιμοποιήθηκε σε όλα τα έργα του είναι στην ουσία ίδια. Αναλύεται ως εξής: α) μεγάλη πυκνότητα αστείων σεξουαλικού περιεχομένου, β) οι ήρωες δε μένουν στα λόγια, αλλά περνούν αμέσως σε πράξεις, γ) οι σατιριζόμενοι τύποι της σημερινής κυπριακής πραγματικότητας πρέπει να είναι τόσο εύκολα αναγνωρίσιμοι, που επιβάλλεται να είναι διδασκαστοί σαν φιγούρες του Καραγκιόζη, κάθε εξατομίκευση, που θα μπορούσε να προσδώσει στους ήρωες μια τρίτη διάσταση, κάποιο χαρακτήρα, αποκλείεται. Δεν τη σηκώνει το είδος του θεάτρου, που γράφει ο Ν. Ιωάννου. Υπάρχει και το δ) η ταυτόχρονη δράση σε διάφορους χώρους και οι περιπλεκόμενοι πάνω από τα όρια αυτών των χώρων διάλογοι.

Η τεχνητή περιπλοκή στο μορφικό επίπεδο συνυπάρχει με την υπεραπλούστευση του περιεχομένου. Τα έργα του Ν. Ιωάννου βλαστάνε από μια ιδέα, ένα εύρημα,

μία σκέψη. Γι' αυτό προβλέπω ότι θα γράψει ακόμα πολλά. Μοιάζουν με απλούς μονοκύτταρους οργανισμούς. Στις ανακοινώσεις του Θεάτρου Ανεμώννα το περιεχόμενο του «Kemal Yavash!» αποδίδεται ως εξής: «Ο Κεμάλ, ένας Τουρκοκύπριος, που μεγάλωσε στις ελεύθερες περιοχές, πολιορκείται από ένα ζευγάρι gay και από δύο αδελφές, τα διαμέρισμά των οποίων βρίσκονται πλάι-πλάι». Σας διαβεβαιώ πως το έργο εξαντλείται με τα πιο πάνω. Ο Κεμάλ δεν θ' αφήσει κανέναν παραπονεμένο.

Το ερώτημα είναι γιατί σ' όλα τα άλλα θέματα το κυπριακό κοινό έχει κάποιες απαιτήσεις και αξιώσεις προς το χιούμορ που του πλάσσουν, αλλά όταν πρόκειται για αστεία σεξουαλικού περιεχομένου, όλα γίνονται δεκτά με μεγάλο ενθουσιασμό ανεξαρτήτως ποιότητας. Ίσως πρόκειται για διαχρονικό χαρακτηριστικό των Κυπρίων, αν θυμηθούμε με πόση χαρά κατανάλωνε ο κόσμος τα μυλωμένα τσιππιαστά των ποιητάρηδων. Οπότε ο Ν. Ιωάννου χτυπάει φλέβα με

το θεατρικό του λογοπαίγνιο με δυο αδελφές και δυο «αδελφές», που όλες έχουν από τον Κεμάλ τις ίδιες απαιτήσεις. Το γεγονός, ότι ο Κεμάλ είναι Τουρκοκύπριος, αποκαλύπτει το δεύτερο «όροφο» του έργου, τον ιδεολογικό. Το έργο είναι ταυτόχρονα και θεατρική ανάπτυξη της παλιάς γνωστής πολιτικής θέσης και ρήσης για τους Τούρκους «που όλους θα μάς γ... έτσι όπως πάμε».

Αυτός που ξινίζει τα μούτρα του, όταν όλοι οι άλλοι γελάνε, και προσπαθεί να ηθικολογήσει κιόλας, είναι από χέρι χαμένος. Έτσι νιώθω και εδώ σταματώ. Ο συγγραφέας αισθάνεται ανατρεπτικός, πιστεύει ότι γράφει κοινωνικό γκροτέσκο, εμένα μου φαίνεται πως το μυστικό της επιτυχίας του κρύβεται σ' εκείνες τις διαχρονικές θεματολογικές προτιμήσεις των Κυπρίων, για τις οποίες μιλήσαμε πιο πάνω.

Μυστήριο για μένα παραμένουν τα κίνητρα του Βαρνάβα Κυριαζή που ανέλαβε τη σκηνοθεσία της παράστασης. Από τις υποκριτικές εργασίες ξεχωρίζει ο Κεμάλ του Αντρέα Τηλεμάχου. Ο ηθοποιός δεν προσπαθεί ν' αντλήσει κωμικότητα από το κείμενο του ρόλου του, αλλά βάζει χιούμορ στην κίνηση, στη φωνή, στην έκφραση προσώπου του ήρώα του. Οι άλλοι ρόλοι παρέμειναν σχηματικοί. ●